Klimarelaterede tab og skader

Askov Højskole, Sept 2023

Sidsel Koordt Vognsen, Senior Programrådgiver, Resiliens og klimaforandringer
Folkekirkens Nødhjælp, skvo@dca.dk

Kort om FKN

FIGURE 6.1: PEOPLE REACHED DIRECTLY IN 2022 BY CP.

NOTE: DATA FOR MALI ALSO INCLUDES PEOPLE REACHED IN BURKINA-FASO THROUGH PROJECTS ADMINISTERED BY MALI CP, AND DATA FOR ZIMBABWE INCLUDES PEOPLE REACHED IN MOZAMBIQUE THROUGH PROJECTS ADMINISTERED BY ZIMBABWE CP.

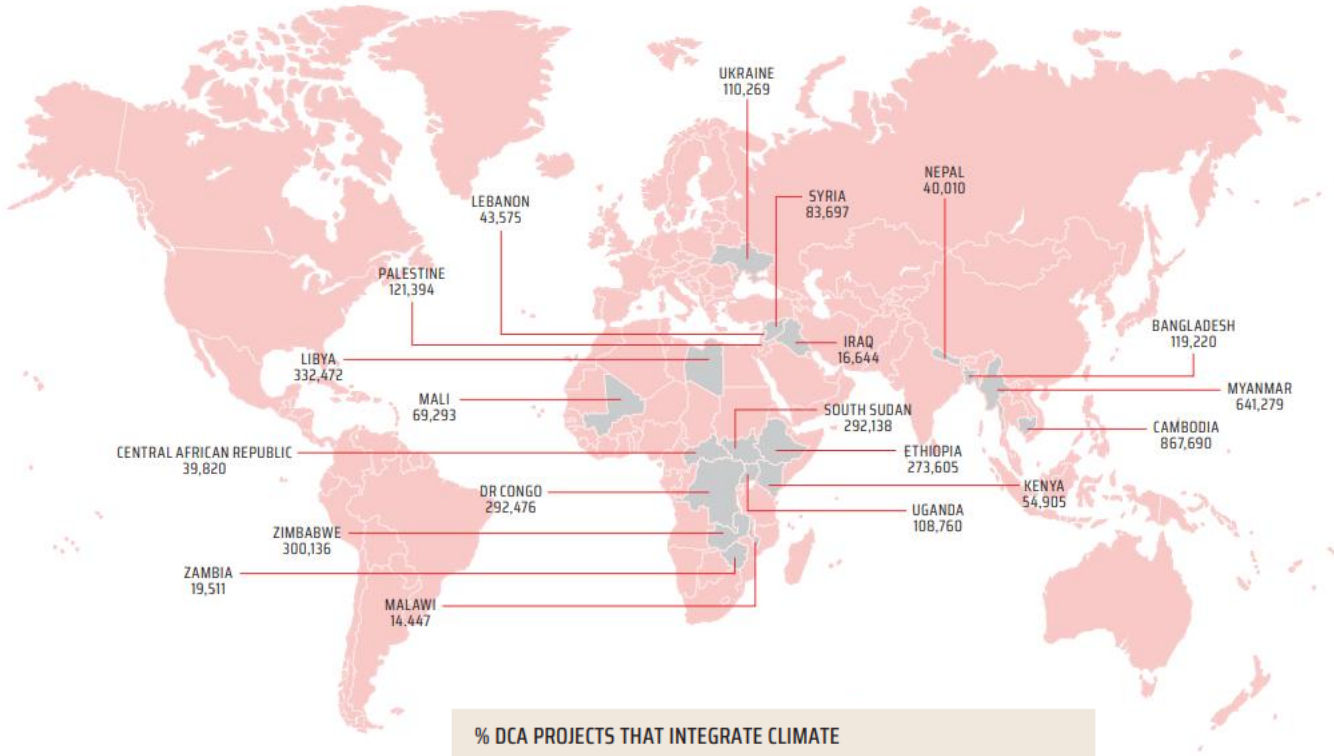

% DCA PROJECTS THAT INTEGRATE CLIMATE AND/OR ENVIRONMENTAL OBJECTIVES	**45%**
% OF DCA PROJECTS THAT IDENTIFY AND ADDRESS PROJECT-RELATED ENVIRONMENTAL AND SOCIAL RISKS AND IMPACTS	**32%**

I 2022:
Ca. 500 millioner DKK til humanitært arbejde (SAVE LIVES)

Ca. 200 millioner DKK til udviklingsarbejde (BUILD RESILIENCE)

Ca. 84 millioner DKK til rettighedsarbejde (FIGHT EXTREME INEQUALITY)

25% af fundingen (HUM-DEV) overføres til og implementeres gennem samarbejder med lokale og nationale partnere

Tab og skader – et historisk overblik

Klimaretfærdighed

En dagsorden, der udspringer fra de mest sårbare stater

En lang, kompliceret proces at få tab og skader på UNFCCC dagsordenen

På COP 28 diskuteres L&D fonden: Hvem skal betale, til hvem og hvad.

1991:Alliance of Small Island States sætter L&D på UNFCC dagsordenen

2007-2013: Bali Action Plan, 2007 nævner L&D, COP 15 konflikt om L&D, i 2010 ad hoc arbejdsprogram om L&D og i 2013 en implementerings mekanisme WIM

2015 – COP 21: L&D et vigtigt spørgsmål! Artikel 8 om L&D.

2019 – COP 25 – ekspertgruppe og Santiago Netværk med fokus på teknisk support

2022 – COP 27 Beslutning om en L&D fond

Danmark lover første L&D finansiering

CLIMATE HOME NEWS

Home News Comment Sponsored Newsletters

Politics Finance Justice Energy Land Transport Science

Denmark becomes first country to pledge 'loss and damage' finance

Published on 20/09/2022, 4:45pm

Rich countries have long resisted giving money specifically for the "loss and damage" that climate change is causing

[Læs mere here: Carbonbrief: Timeline: The struggle over 'loss and damage' in UN climate talks]

IPCC AR 6: Der er grænser for tilpasning

Tab og skader opstår, når grænserne for tilpasning overskrides.

Det er **ikke alle tab og skader, der kan forebygges eller undgåes** ved tilpasningsindsatser

- **Hard limits** / hårde grænser.

Eksempel: Koralrev vil have meget svært ved at kunne tilpasse sig 1,5 graders opvarmning. Domino-effekter.

- **Soft limits** / bløde grænser.

Eksempel: Finansiering til tilpasning, et spørgsmål om prioritering.

Hvad er tab og skader

- Rapid vs Slow onset events
- Økonomiske vs ikke-økonomiske tab og skader
- Komplekst samspil med andre faktorer – fx konflikt

Online guide on loss and damage (unfccc.int)

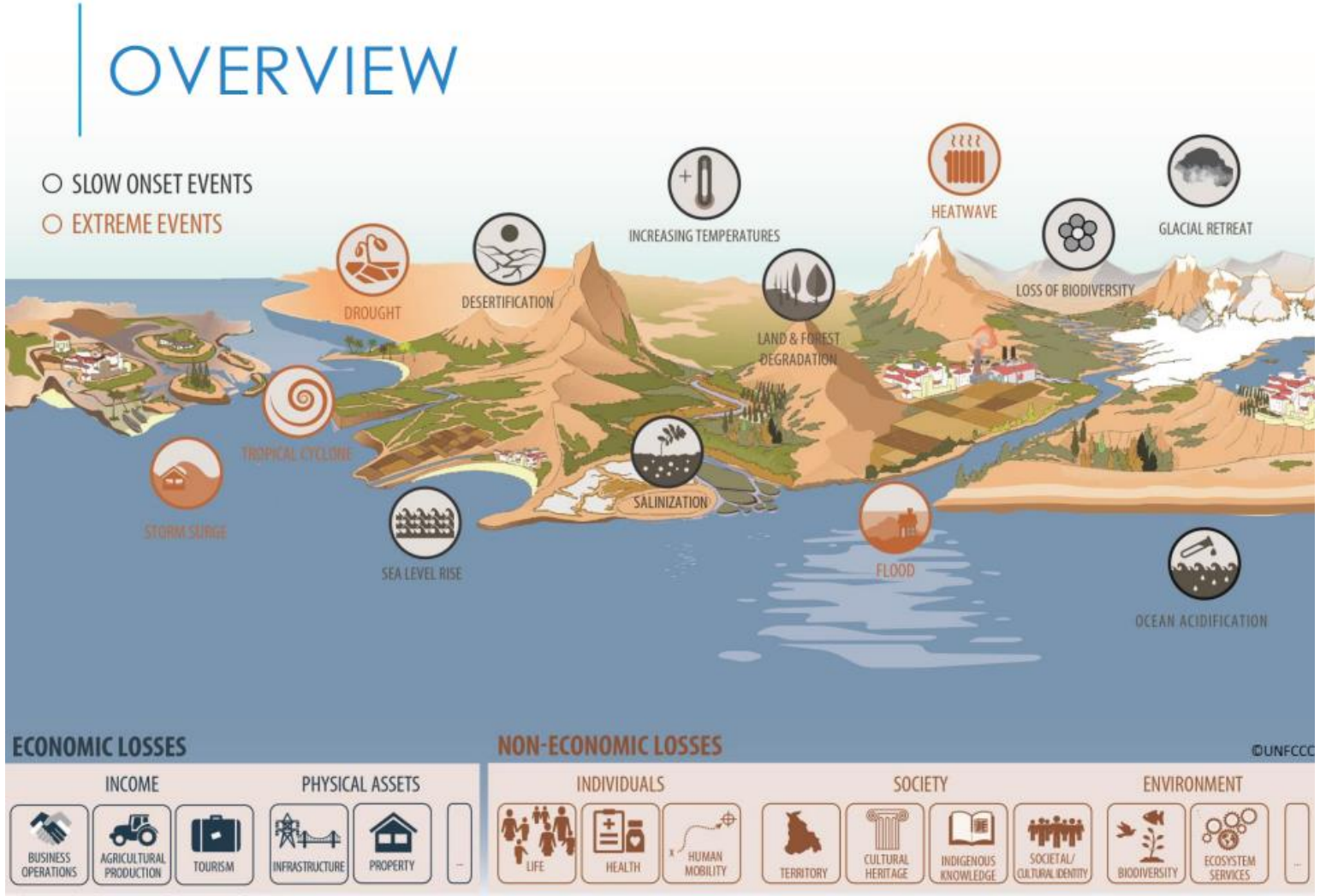

Rapportering på klimafinansiering

FKN har monitoreret og rapporteret på klimafokus og andel af klimafinansiering i vores portefølje siden 2019:

- Vi lærer af erfaringerne og styrker vores programmering
- Evidens baseret kommunikation og fortalervirksomhed om klimahandling, herunder tab og skader

Rio Markører: Fanger ikke tab og skader

OECD DAC og den danske regering bruger Rio Markører til at rapportere på finansiering til klimaprojekter, men **de fokuserer på tilpasning og reduktion og ikke tab og skader**.

Humanitær respons, der er koblet til langsigtet klimatilpasning kan markeres som 'tilpasning'

Men humanitær bistand, der har fokus på overlevelse bliver ikke talt med.

Vi har lavet vores **egen 'tab og skade' markør** for at kunne fange flere dimensioner af tab og skader.

Hvad er relateret til klimaforandringer?

Rapid and slow onset climate events **include**

- Changes in rainfall patterns and extreme events, including droughts, heavy downpour
- Tropical cyclones
- Floods and landslides due to extreme events
- Sea level rise
- Intensified wildfires due to extreme events
- Temperature increases and heatwaves
- Glacial retreat
- Permafost degradation

Exclude

- Non-climate related natural disasters such as
- Earthquakes
- Volcanic eruptions
- Tsunamis
- Non tropical cyclones

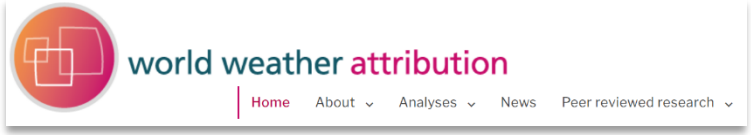

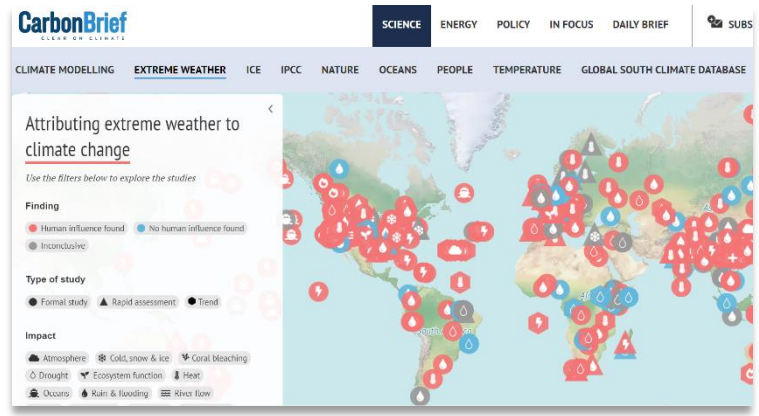

Climate Change 2023 Synthesis Report

NB: *Contribution based on science*

Tab og skader i FKNs projekter

Voksende andel af projekter med fokus på tab og skader.

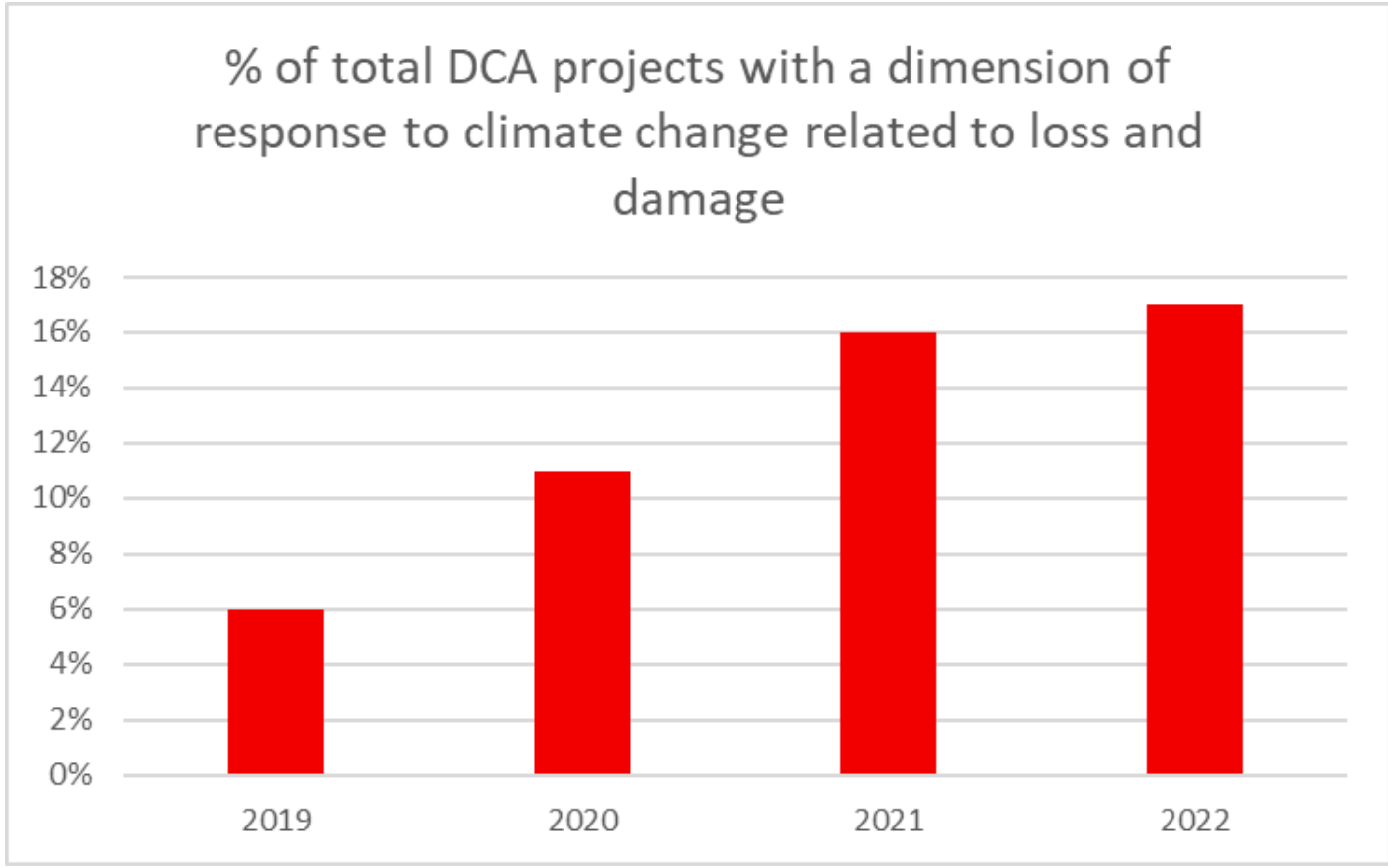

DanChurchAid, internal assessment of project portfolio 2019-2022

ldmonitoring.pdf

OBS: Vores definition: Der er ikke en formel, aftalt definition

ADAPTATION | **LOSS AND DAMAGE RESPONSE** | **ADAPTATION**

Disaster Risk Reduction

Analyse and **reduce exposure to hazards**, lessening vulnerability of people and assets

Anticipatory Action

Acting ahead of predicted hazardous events to prevent or reduce acute humanitarian impacts before they fully unfold

Emergency Response

Save lives, meet basic needs and avoid further losses. Respond to ongoing and cascading hazards and impacts.

Build Back Better

Use of the **recovery, rehabilitation and reconstruction** phases to increase resilience through integrating DRR measures into the reconstruction of physical infrastructure and social systems, and revitalization of livelihoods, economies and the wider environment.

Adaptation

The process of adjustment to actual or expected climate and its effects. In human systems, adaptation seeks to moderate or avoid harm or exploit beneficial opportunities.

After the last climate disaster, is before the next climate disaster

Tab og skader i DCA projekter

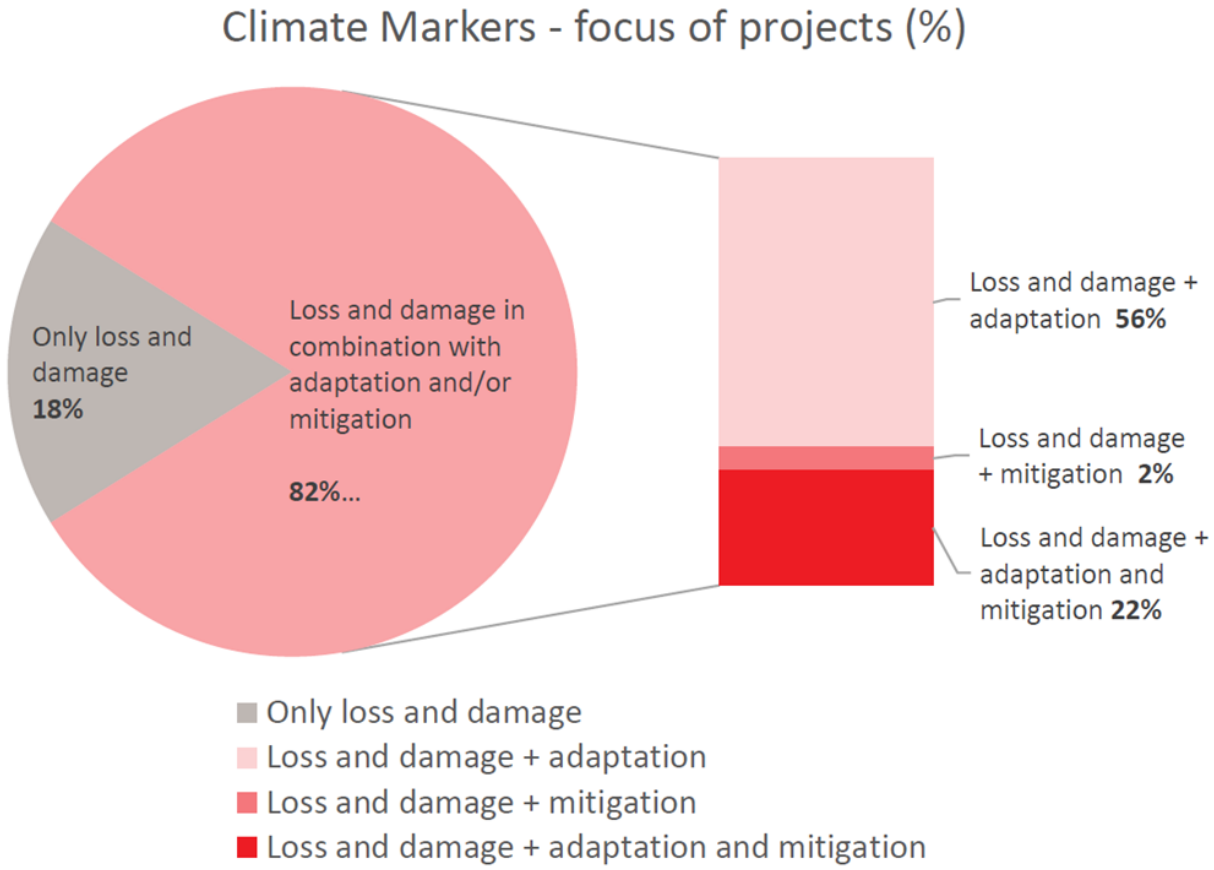

Figure 4 Focus of projects showing combination of loss and damage with adaptation and mitigation elements.

DanChurchAid, detailed assessment of project portfolio 2021

I 2021 var de fleste af vores projekter relateret til tab og skader også relateret til tilpasning.

- 40% inkluderede aktiviteter, der reducerede risici før en katastrofe
- 69% styrkede lokalsamfunds tilpasningsevne
- 44% inkluderede transformative elementer, fx styrkede lokale institutioner

Redskaber: Håndtering af klimarisici

Redskaber: Analyse af klimarisici, sårbarhed, tilpasningsevne for at designe et projekt, der reducerer risici

- Integration af analyse af klimarisici i eksisterende formater for 'needs assessments' og risikoanalyse-styring
- Fokuserede klimasårbarhedsanalyser (fx med brug af Cares Climate Vulnerability and Capacity Assesment værktøj eller andre analyse redskaber) og 'resilience' design.
- Risikomonitorering og anticipatory / forecast-based handling og justering af projekter, dokumentation af resultater og læring.

Redskaber: Undgå at projektet gør skade

- 'Environmental and social safeguards framework' og screenings redskab. Bruges i projektdesign for at undersøge om vores projekter kan have nogle negative sociale eller miljømæssige effekter, fx kortsigtede madaladaptive tiltag

OBS: Globalt fokus klimamainstreaming læringsforløb

Case: Klimarisici og 'crisis modifier'

Trussel: Tørke og mid-season dry spells

Zimbabwe: Sizimele - konsortium under Zimbabwe Resilience Building Fund. Kortlægning af historiske risici for tørke, oversvømmelse, mid-'season dry spells', brug af vejrudsigter (10 dage, sæson), monitorering af sårbarhed og tilpasningsevne, **'crisis modifier'** – 'early action' funding mekanisme.

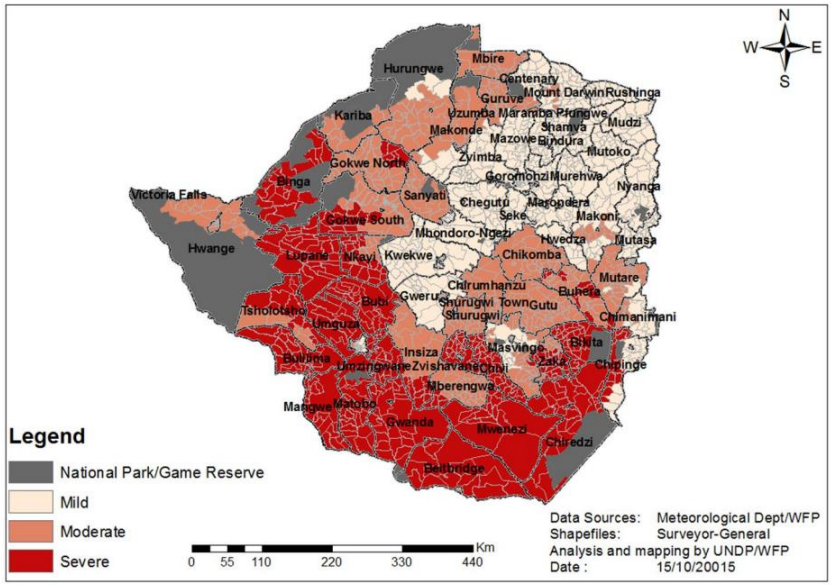

Figure 1: Map showing drought proneness in Zimbabwe

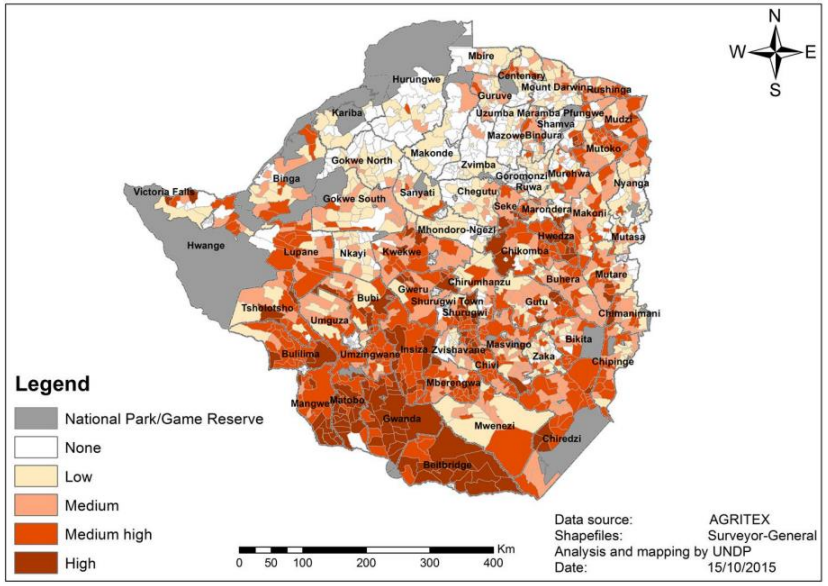

Figure 2: Map showing the mid-season dry spells in Zimbabwe

Case: Klimarisici og 'Forecast-based Action'

Nepal: Kortlægning af risikoscenarier i forhold til oversvømmelse, identificering af de mest sårbare lokalsamfund og familier, design af '**forecast-based action'** modaliteter og handlingsprotokoller med den lokale regering og privatsektor partnere, pre-disaster vejrmelding og pengeudbetaling-CVA til sårbare lokalsamfund, så de kan komme i sikkerhed eller handle på truslen.

Uganda: Strategisk samarbejde med Ugandisk Røde, regeringsinstitutioner inkl. Met Services, forskningsinstitutioner, INGO'er og NNGO'er om at kortlægge risici og sårbarhed, 'impact based forecasting', design af anticipatory action modaliter og handlings protokoller, sørge for at CVA modaliteter og præ-positionerede NFI (shelter, WASH) er klar til at handle hurtigt i en krisesituation.

OBS: Data availability, data sharing for effective action.
Evidence building and advocacy for flexible and pre-disaster funding.

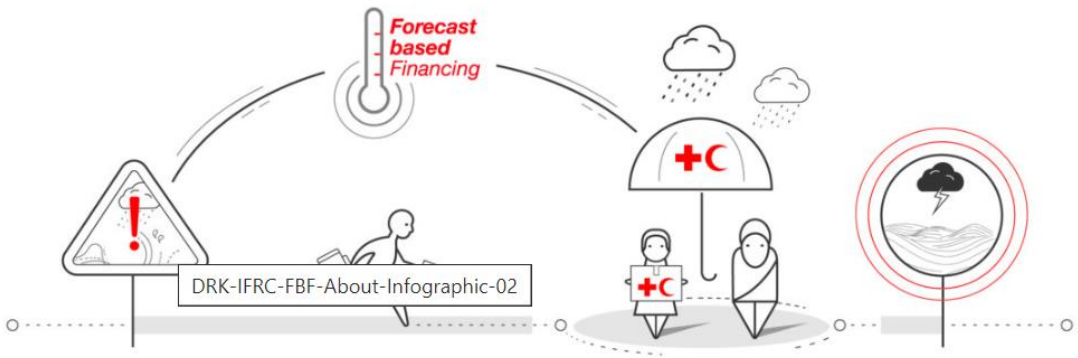

Case: Klimarisici og mikroforsikring

Studie af **mikro-forsikringsmekanismer** mhp. at beskytte afgrøder og dyr.

Der er interesse for og potentiale i forsikringsløsninger – men de skal **skræddersyes til small-holder farmers behov og økonomi**

Donorfinansiering og national finansiering kan bidrage til at gøre forsikring billigere for smallholders.

Behov for sammenhængende, omfattende risikohåndteringsløsninger – **forsikring er ikke en løsning på alt**.

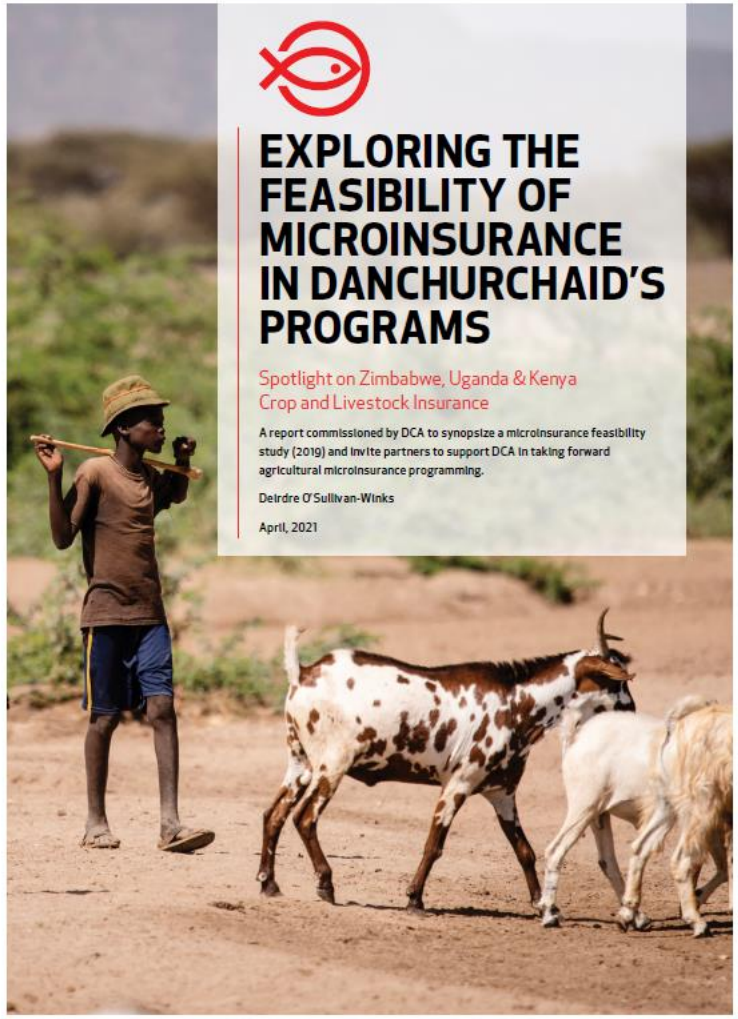

Case: Building back better

Introduktion af klimatilpassede og/eller diversificerede tilgange til at dyrke fødevarer og skabe ny indkomst, når landbrugssystemer er under pres.

Eksempler:
Fiskeopdrætssystemer i Nepal, brug af 'græshopper' til dyrefoder, klimatilpasset landbrug i mange kontekster inkl. vandingssystemer og agroøkologiske tilgange.

Case: Politiske rammer og finansiering

Analyse for **at forstå tab og skader** – og **komme i dialog med og påvirke beslutningstagere** i Nepal og internationalt.

Tre cases:

- 2 lokalsamfund ramt af jordskred
- 1 lokalsamfund ramt af oversvømmelse

Konklusion og læring:

- Mere end 44% af respondenterne gav udtryk for at de aldrig kan komme sig helt (recover) efter katastrofen.
- 82% af respondenterne havde taget lån for at klare sig
- Mange var fortrængt (displaced) fra deres hjem, 9% havde valgt at flytte permanent

Umiddelbar – og resterende skade / residual damage

FKNs arbejde med tab og skader

Share of projects addressing one or more dimensions of loss and damage, 2021	Share of total projects
Addressing reversible impacts (damage) after a climate event (e.g., rapid humanitarian response after events to support recovery through cash, food, NFIs, and/or rehabilitation/reconstruction, addressing insufficient adaptation in livelihood systems, economic losses and damages)	96%
Addressing irreversible impact after a climate event (e.g., addressing relocation, identity loss, social cohesion and relationships, non-economic losses)	18%

Share of loss and damage related projects in 2021 with a economic or non-economic response to loss and damage or a mix of both.

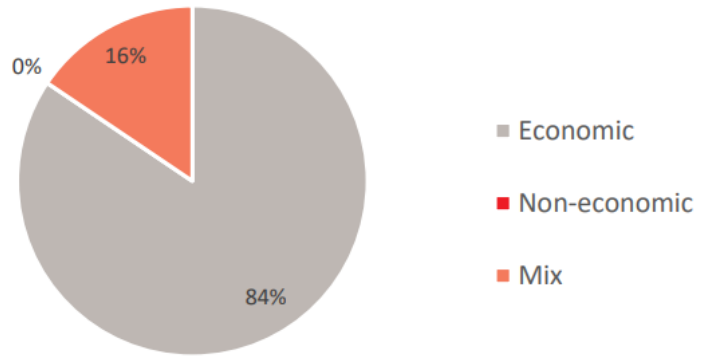

Vi arbejder på at få en bedre forståelse af **ikke-økonomiske tab og skader** for at kunne udvikle bedre løsninger

Case studie: Tab og skader, Kenya

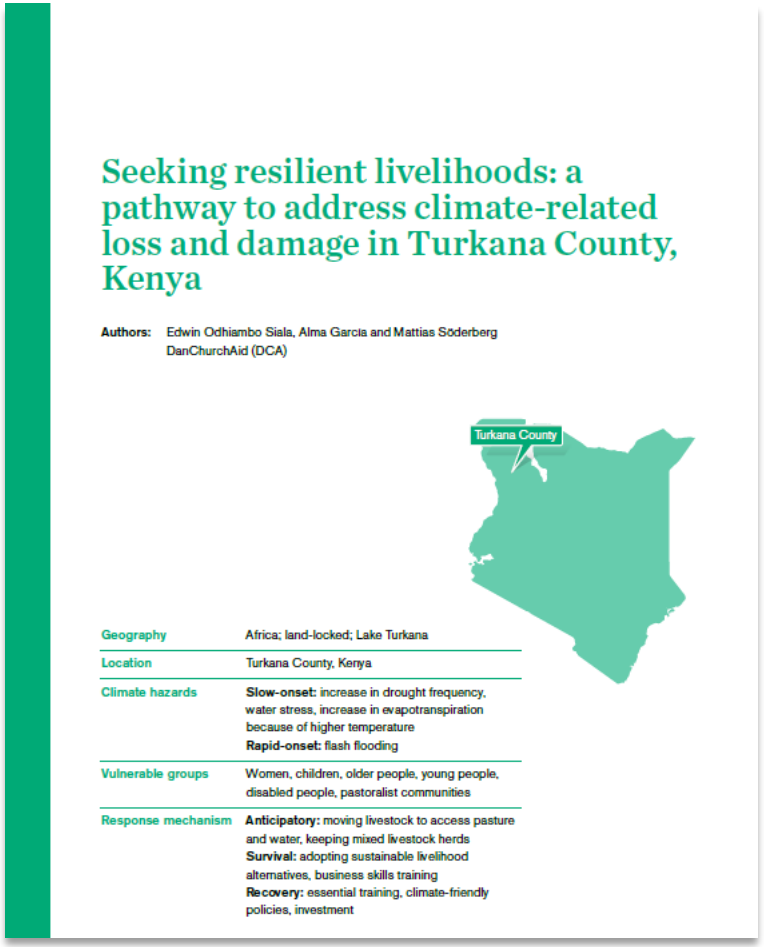

Seeking resilient livelihoods: a pathway to address climate-related loss and damage in Turkana County, Kenya

Authors: Edwin Odhiambo Siala, Alma Garcia and Mattias Söderberg
DanChurchAid (DCA)

Geography	Africa; land-locked; Lake Turkana
Location	Turkana County, Kenya
Climate hazards	**Slow-onset:** increase in drought frequency, water stress, increase in evapotranspiration because of higher temperature **Rapid-onset:** flash flooding
Vulnerable groups	Women, children, older people, young people, disabled people, pastoralist communities
Response mechanism	**Anticipatory:** moving livestock to access pasture and water, keeping mixed livestock herds **Survival:** adopting sustainable livelihood alternatives, business skills training **Recovery:** essential training, climate-friendly policies, investment

[Loss and damage case studies from the frontline: a resource to support practice and policy | IIED Publications Library]

Case:

- Agro-pastorale og pastorale lokalsamfund i Turkana, Kenya er truet af mere hyppig og voldsom tørke.

Læringer

- Grænser for tilpasning, migration er nødvendigt for at overleve.
- Der er brug for et mix af tiltag der responderer på økonomiske og ikke-økonomiske tab og skader for at lokalsamfundene kan komme sig – og tilpasse sig til de nye omstændigheder
- Der er brug for 'multi-stakeholder' initiativer til at håndtere tab af håb, kultur og traditioner – og at skabe muligheder for folk når de bosætter sig et nyt sted.

DCA actalliance

Case: Ikke-økonomiske tab og skader

FKN fik i 2022 del i Danidas SPA top up på tab og skader.

I Mali samarbejder vi netop nu med International Institute for Environment and Development, vores lokale partner TASSAGHT og lokalsamfund om at:

- Undersøge **ikke-økonomiske tab og skader** og det **komplekse samspil mellem klima og konflikt**
- **designe løsninger**, der kan respondere på tab og skader og **bidrage til tilpasning og stabilitet**.

Lokalt lederskab

Vi promoverer lokalt ejede og lokalt drevne løsninger på tilpasning og tab og skader - og spiller vores partnere og erfaringer ind i de internationale diskussioner om tab-skade finansieringsmodaliteter.

- Underskrivere på **locally led adaptation principles** og **Charter4Change.**
- En stor del af vores arbejde **implementeres sammen med lokale partnere** og vi udvikler innovative funding løsninger for større lokalt lederskab.
- **Case:** I Etiopien arbejder vi med økosystem-baserede tilpasningstiltag drevet af lokalsamfund og lokale partnere for at øge robustheden i et område ramt af tørke. Samarbejde med World Resources Institute om at **dokumentere effekten af lokalt lederskab** i tilpasning.

Klimafinansiering og tab og skader

- **Ny, additionel finansiering** - og **fleksible, langsigtede, holistiske og effektive modaliteter.** Vigtigt at forbinde respons på **tab og skader** med **tilpasning.**

- Husk de **ikke-økonomiske tab og skader!** De underminerer et samfunds robusthed og evne til at komme sig.

- **Lokalt ejerskab og involvering i beslutningstagning** er vigtigt for hurtig respons og langsigtede løsninger.

Holdningsbarometer

Kan civilsamfundsorganisationer levere transformative forandringer, så vi undgår tab og skader?

Samtale kvadrille

4 personer, 3 korte samtaler i rap med 3 forskellige spørgsmål – til højre, til venstre, på kryds.

Spørgsmål:

- Er tab og skader vigtige i det arbejde I laver? Hvilke tab og skader oplever I?

- Har I brug for nye løsninger for at handle på tab og skader? Hvad skal der til for at få mest mulig effekt?

- Hvordan kan I som civilsamfundsorganisationer være med at få penge ud og virke mest muligt i et lokalt perspektiv? Hvordan kan I være med til at sikre at lokalsamfund får del i beslutningstagningsprocesser om tilpasning og tab og skader?

Tak

Sidsel Koordt Vognsen, skvo@dca.dk